

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН (фахова профілізація «Оркестрові струнні інструменти»)

Спеціальність		025 Музичне мистецтво
Галузь знань		02 Культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-наукова програма		Оркестрова майстерність
Курс		1
Семестр		2
Обсяг дисципліни (години / ECTS)		120 годин/4 ECTS
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Литовченко Віра Сергіївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	
	Посада	Викладач
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Litovchenko.pdf vira.lytovchenko@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна спрямована на вивчення та опанування методики викладання спеціальних дисциплін в галузі струнного виконавства та педагогіки, що передбачає володіння методикою розвитку та удосконалення професійного потенціалу учнів залежно від рівня їх підготовки; можливість вирішувати педагогічні, навчально-виховні та художні завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів; знання термінологічної системи сфери струнно-смичкового мистецтва, основні принципи постановки та звуковидобування при грі на струнних інструментах, критеріїв та принципів підбору педагогічного матеріалу на різних етапах навчання, розуміння специфіки сольного, ансамблевого та оркестрового виконавства; застосування на практиці базових знань з теоретичних основ струнно-смичкового виконавства та

	педагогіки.
Мета дисципліни	Метою є формування системи знань з методики викладання спеціальних дисциплін, необхідної для самостійної професійної діяльності педагогів, артистів оркестру та ансамблю виконавців на струнних інструментах.
Програмні результати навчання	ПРН3 Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності. ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПРН13. Уміти здійснювати педагогічну діяльність. ПРН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті/вокалу/диригування/виконавської майстерності/теорії, історії музики/ композиції. ПРН16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.
Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК12. Здатність працювати автономно.ЗК13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
Фахові (спеціальні) компетентності	СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва. СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва. СК11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1.Вступ. Мета та завдання курсу. Тема 2. Музичні здібності та їхній розвиток. Тема 3. Почуття ритму. Музичний метр, темп. Тема 4.Загальні основи виконавської техніки. Тема 5. Загальні питання постановки. Тема 6. Постановка лівої та правої руки. Координація рухів обох рук. Тема 7. Техніка правої руки. Тема 8. Штрихи.

	Тема 9. Техніка лівої руки. Тема 10. Аплікатура. Зміна позицій. Тема 11. Робота над художнім твором. Тема 12. Інтенація та інтонування. Тема 13. Динаміка. Тема 14. Фразування. Тема 15. Специфіка педагогічного процесу при викладанні спеціальних дисциплін. Тема 16. Система самостійних занять. Тема 17. Інструктивний та технічний матеріал. Тема 18. Читання з аркуша. Тема 19. Огляд навчальної літератури.
Види занять	Лекційні, семінарські заняття, самостійна робота, що передбачає вивчення провідних сучасних методик викладання на струнно-смічкових інструментах, ознайомлення з майстер-класами видатних представників струнно-смічкової педагогіки, вивчення методичної літератури.
Методи навчання	Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання: словесний метод (лекція, дискусія, пояснення), наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій, у тому числі, із залученням інформаційно-комунікаційних технологій), практичний метод (практичне виконання завдань, у тому числі, із залученням інформаційно-комунікаційних технологій), робота з навчально-методичною та нотною літературою (конспектування, аналіз, тезування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання; самостійна робота (розв'язання завдань, відповіді на питання за пройденим матеріалом, виконання практичних завдань, самостійний аналіз навчально-методичного та нотного матеріалу, а також відеозаписів).
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (max 60 балів): опитування усне, контрольна робота за темою лекційних занять, контроль виконання практичних завдань та ведення конспектів. Підсумковий семестровий контроль (max 40 балів): екзамен у 2 семестрі. Екзамен передбачає усну відповідь на 2 питання (за екзаменаційним білетом).
	Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: листування через e-mail, посилання на google-диск та YouTube канал, відео зустрічі на платформах Zoom та Google-Meet. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено). В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	1. Василевич М. О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців-інструменталістів у системі професійної мистецької освіти. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 14–15 квітня 2016 р., м. Київ. С 508 – 519. 2. Волощук Ю. І. Спецкурс «Українське скрипкове мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ін-т культури і мистецтв Прикарпат. ун-ту ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ : Гостинець, 2002. 82 с. 3. Гончаренко С. У. Методика як наука. Хмельницький: ХГПК, 2000. 30 с. 4. Гуральник Н., Завалко К. Розвиток скрипкової школи східної Європи XX століття: історія, теорія, методика: Навч.-метод. посібник. К.: НПУ, 2005. 144 с. 5. Євдокімов С. А. Скрипкове виконавство: шлях від початківця до віртуоза : навч. посіб. / С. А. Євдокімов. Харків : ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2007. 128 с. 6. Луценко І. О. Методика викладання фахової методичної дисципліни як система підготовки майбутніх вихователів до реалізації особистісно-орієнтованого підходу. Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). №2. Бердянськ: БДПУ, 2005. С. 123-131. 7. Очеретовська Н., Цицалюк Н., Черемський К. Український словник музичних термінів: наукове видання. Харків : Атос, 2008. 178 с. 8. Сташевська І. Артикуляційний підхід у формуванні штрихової майстерності скрипаля: термінологічний аспект. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. 2016. № 2 (299). С. 7–15.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання спеціальних дисциплін», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «26» серпня 2024 р., протокол №1.